

Uutta suomalaista kuoromusiikkia
Finnish Choral Music

100 JOULULAULUA

Lapsi,- nuoriso- ja naiskuorolle
sovittanut: *Ákos G. Papp*

1. OSA

Keskiaika - Suomi - Viro - Ruotsi - Tanska - Norja

M117

Modus
Musiikki

100 JOULULAULUA

Lapsi,- nuoriso- ja naiskuorolle
sovittanut: *Ákos G. Papp*

1. OSA

Keskiaika - Suomi - Viro - Ruotsi - Tanska - Norja

M117

ISMN M-55003-131--9

© Modus Musiikki Oy, 1999 Savonlinna, Finland

A l k u s a n a t

Kristikunnan suurin juhla on pääsiäinen. Paavali kirjoittaa näin: “...*ellei Kristus ole herätetty, silloin meidän julistuksemme on turhaa puhetta, turhaa myös teidän uskonne*” (I.Kor. 15:14). Mutta juhla, joka herättää meissä kaikkein lämpimimmät ajatukset ja herkimvät tunteet, on jouluku.

Vaikka joululaulujen sävelasu vaihtelee, teemat ovat samat: ennustukset, tähti, valo, Betlehem, Maria ja Joosef, paimenet, Idän viisaat, seimi, nukkuva Jeesus-lapsi, rauha, armo ja pelastus. Pohjolassa joululaulujen teemoina ovat lisäksi ehtookellot, pakkasilmät, lumimyrskyt, kuusi ja kynttilä. Monet joululaulut ovat subjektiivisia. Niissä lentää mielikuvitus ja niihin mahtuu myös legenda. Oman kategoriansa muodostavat lasten joululaulut, joissa tärkeimmiksi henkilöiksi kohoavat tontut ja joulupukki. Näiden vastakohtina ovat varsinaiset jouluvirret, joissa kerrotaan joulun tapahtumia asiallisesti niin kuin Raamattu kertoo. Näitä virsiä luonnehtivat vakava teologinen ajattelu ja tunnustuksellisuus.

Kun muistelen lapsuuteni ja nuoruuteni, kuin myös aikuisikäni jouluiltoja ja joululauluja, muistojen myötä aina edelleenkin tunnen suurta lämpöä sydämessäni. Näitä hiljaisia ja lämpimiä jouluiltoja muistellen tarjoan nyt Suomen lapsi-, nuoriso- ja naiskuoroille sata kaunista joululaulusovitusta.

1. OSA

K e s k i a i k a

1. **Omnis mundus iucundetur.** Vanhimman tunnetun pohjan mainitulle laululle tarjoaa 1100-luvulta peräisin oleva Madridissa säilytettävä käsikirjoitus. Tässä käsikirjoituksessa laulu kuuluu conductusten ryhmään. Conductus on keskiajalla, varsinkin 1100 -1300 - luvuilla sävellettyjen latinankielisten laulujen nimitys. Se on vastakohtainen ns. cantus firmus tyylille, jossa esiintyy muualta lainattu pääsävelmä. *Omnis mundus* laululla on toinenkin säkeistö, joka alkaa näin: “*Est pro nobis homo factus Deus immortalis, Quem eduxit munde mundo venter virginalis...*” jne. Mutta tässä laulussa lauletaan sen tilalla vain 1. säkeistön vapaa suomennos, jonka teki Hilikka Norkamo.

S u o m i

2. **Kun jouluku on.** Sen sävelsi Otto Kotilainen (1868-1936), joka valmistui opettajaksi Jyväskylän seminaarista 1891 ja toimi opettajana Helsingin Tehtaankadun kansakoulussa. Laulun sanat kirjoitti kansakoulunopettaja Alpo Noponen (1862-1927). Laulu ilmestyi ensimmäisen kerran Joulupukki-lehdessä, jota Noponen itse toimitti.

3. **No, onkos tullut kesä.** Suomalainen kansansävelmä. Laulun sanat kirjoitti Juhana Heikki Erkkö (1849 - 1906), Wilken koulun opettaja Viipurissa, myöhemmin vapaa kirjailija, jonka kirjallisen työn kansallista merkitystä erikoisesti arvostetaan. Runo on syntynyt Viipurissa 1883. Viipurilainen kansakouluntarkastaja Anton Rikström oli näyttänyt Erkkölle löytämänsä suomalaista kansansävelmää ja pyytänyt tätä kirjoittamaan siihen sopivan runon. Erkkö kirjoitti ja tuloksena syntyi tämä joululaulu, joka ilmestyi painettuna ensimmäisen kerran hänen runokokoelmassaan “Ajan varrelta” 1896 nimellä Jouluaatto.

4. **Sinivuorten yö.** Tekijä on Sofie Lithenius (1847-1926), kansakoulun opettaja ja laulun opettaja, joka toimi Turussa.

5. **Sylvian joululaulu.** Säveltäjä on Karl Collan (1828-1871) ja sanat kirjoitti ruotsiksi Sakari Topelius (1818-1898). Suomennos: Martti Korpilahti (1886-1938), joka toimi Jyväskylässä kansakoulun opettajana sekä eri koulujen laulunopettajana ja kuoronjohtajana. Hän sepitti myös lukuisia kotiseutu-, lasten- ja koululauluja.

V i r o

6. **Miksi hiljaa ehtookellot.** Sen sävelsi Aleksander Läte (1860-1948). Hän perusti aikanaan Tarttoon orkesterin, seka- ja mieskuorot ja oli ensimmäisten virolaisten oratorioesitysten ja sinfoniakonserttien järjestäjä. Suomennos: Hilikka Norkamo.

7. **Tähdet loistaa taivaalla.** Säveltäjä on Juhan Aavik (1884-1982). Hän toimi Tarton orkesterin ja konservatorion johtajana ja myöhemmin Tallinnan konservatorion opettajana. Suomennos: Hilikka Norkamo.

R u o t s i

8. **Det strålar en stjärna.** Tekijä on Ruben Liljefors (1871-1936), Upsalan ylioppilaskuoron entinen johtaja ja orkesterinjohtaja Göteborgissa. Sanat: Jeanna Oterdahl (1879-1965), opettaja Göteborgissa.

9. **I Betlehem.** Ruotsalainen kansansävelmä Länsi-Nylandista. Se muistuttaa vähän suomenruotsalaista kansanlaulua “Käy kaksi nyt neitoa...” Tekstin alkuperä on tuntematon.

10. **Joulukuusen ympärillä.** Vanha ruotsalainen sävelmä, jonka sanat (*Kring julgranen*) ovat Sakari Topeliuksen. Minun kuoroni halusi laulaa tämän suomeksi. Suomennoksen teki Pauli Ylitalo. Jos joku haluaa laulaa tämän laulun ruotsiksi, sanat löytyvät “Vår sångbok”-kirjan (1959) sivulta 216.

11. **Juhla on verraton.** Tämän joulupolkan (Julpolska) tekijä on J.Ölander, ensin opettajana Linköpingissä ja myöhemmin Svanhalsin kirkkoherra.

12. **Nytsytty valot tuhannet.** Säveltäjä on Emmy Köhler (1858-1925), opettaja Tukholmassa ja lastenlaulujen kirjoittaja. Suomennos: Kullervo.

13. **Tonttujen jouluyö.** Tunnetaan myös sen alkusanoista: “Soihdut sammuu...”. Tekijä on Vilhelm Sefwe. Hänestä en saanut minkäänlaisia tietoja. Myös suomentaja on tuntematon.

T a n s k a

14. **Enkeli viestin toi.** Säveltäjä Andreas Peter Berggreen (1801-1880) oli urkuri ja julkaisi laajan kokoelman eri maiden kansansävelmiä nimellä “Folkesange og Melodier”. Hän myös toimitti musiikkilehteä “Musikalisk Tidende”. Suomennos: Hilikka Norkamo.

15. **Himlen är så härligt blå.** Ruotsin luterilaisen kirkon uuden virsikirjan mukaan (No.133) sen sävelsi Jacob Gerard Meidell (1778-1857), joka oli norjalaistanskalainen muusikko. Tanskan luterilaisen kirkon koraalikirja (1954) ei mainitse tekijää, vaan vuosiluvun, jonka mukaan sävelmä on peräisin noin vuodelta 1840. Sen tanskankieliset sanat alkavat näin: “Dejlig er den himmel blå”. Sanat: Nicolai Frederik Severin Grundtvik (1783-1872), kansanopiston perustaja, Tanskan tuotteliain ja tunnetuin virsirunoilija. Tässä kokoelmassa virsi on ruotsinkielinen.

16. **Nisse-polkka.** Sen sävelsi Henning Kjøie ja suomensi Saukki. En tunne toista vierasperäistä laulua, jonka kekseliäs suomennos olisi sekä runollisesti että prosodisesti niin onnistunut kuin tämä.

17. **Tervetuloa enkelit.** Sen sävelsi myös Andreas Peter Berggreen. Harvinaisen kaunis jouluvirsi. Suomennos: Hilikka Norkamo.

N o r j a

18. **Tääll’ teilläämme hiljaisilla.** Säveltäjä on Lars Söraas ja sanoittaja Jakob Sande (k. 1967). Suomennos: Hilikka Norkamo.

Omnis mundus iucundetur

Maailmassa kaikki kansat

1300-luvulta

Suom. Hilikka Norkamo

Sov. Ákos G. Papp

MM $\text{♩} = 72$

Om - nis mun - dus iu - cun - de - tur na - to Sal - va - to - re, Cas - ta ma - ter
Maa - il - mas - sa kaik - ki kan - sat Kris - tus - ta saa kiit - tää. Kun Hän saa - pui

quem con - ce - pit Gab - ri - e - lis o - re. Sin - ce - ris
tai - vaas - tan - sa, ar - mo - a ain' riit - tää. Sik - si ää - nin

etc.

Kun joulu on

Otto Kotilainen

Sanat: Alpo Noponen

Sov. Ákos G. Papp

MM $\text{♩} = 58$

1.) Kun maass' on han - ki — ja jär - vet jääs - sä ja sil - mä
2.) Ei huol - ta, mur - het - ta ken - kään muis - ta, ei tun - nu
3.) On äi - ti lait - ta - nut kys - tä kyl - lä, hän lah - jat

sam - mu - nut au - rin gon, — kun pääs - ky pit - kän — on mat - kan
pak - ka - set tui - ke at, — vain lau - lu kai - ku - vi las - ten
an - taa ja lah - jat saa. — Vaan sei - mi, pah - nat — ja täh - ti

etc.

3 No, onkos tullut kesä

Suomalainen kansansävelmä
Sanat: Juhana Heikki Erkkö
Sov. Ákos G. Papp

MM ♩ = 126

1) No, on - kos tul - lut ke - sä nyt tal - ven kes - kel - le,
2) Jo kuu - si kynt - ti löi - tä on käy - nyt kuk - ki - maan,
3) Jo van - ha - kin nyt nuor - tuu kuin lap - si leik - ki - mään
4) Ja hy - vä, läm - min, hel - lä on mie - li jo - kai - sen.

1) No, on - kos tul - lut ke - sä nyt tal - ven kes - kel - le,
2) Jo kuu - si kynt - ti löi - tä on käy - nyt kuk - ki - maan,
3) Jo van - ha - kin nyt nuor - tuu kuin lap - si leik - ki - mään
4) Ja hy - vä, läm - min, hel - lä on mie - li jo - kai - sen.

ETC.

4 Sinivuorten yö

Sofia Lithenius
Sov. Ákos G. Papp

MM ♩ = 72

1.) Si - ni vuor - ten yö, siel - lä uu - ras työ se on
2.) Il - ta jou - lun on, käym - me jouk - ko - hon, ke - vyt -
3.) Pa - jan tuot - te - het, so - mat an - ti - met, ku - kin
4.) Si - ni vuor - ten taa pi - an kii - ruh - taa ton - tut

1.) Si - ni - vuor - ten yö, siel - lä uu - ras työ,
2.) Il - ta jou - lun on, käym - me jouk - ko - hon,
3.) Pa - jan tuot - te - het, so - mat an - ti - met,
4.) Si - ni - vuor - ten taa pi - an kii - ruh - taa

päät - ty - nyt, jo on juh - la nyt.
ken - gin vain si - pi sip - sut - tain.
tont - tu tuo hy - vän lap - sen luo. La - la lal - lal - la, he - li
ui - nu - maan taas rau - has - saan!

jo on juh - la nyt.
ken - gin sip - sut - tain. La - la lal - lal - la, la - la lal - lal -
tont - tu lap - sen luo.
ton - tut rau - has - saan.

ETC.

5 Sylvian joululaulu

Karl Collan

Suom. Marjti Korpilahti

Sov. Ákos G. Papp

MM ♩ = 66

mf

1.) Ja niin jou - lu jou - tui jo taas Poh - jo - laan: jou - lu
 2.) Miss' syp - res - sit tuok - suu nyt tal - vel - la - kin, is - tun
 3.) Sa täh - dis - tä kirk - kain, nyt lois - tee - si luo sin - ne

mf

1.) Ja niin jou - lu jou - tui jo taas Poh - jo - laan: jou - lu
 2.) Miss' syp - res - sit tuok - suu nyt tal - vel - la - kin, is - tun
 3.) Sa täh - dis - tä kirk - kain, nyt lois - tee - si luo sin - ne

mf

1.) Ja niin jou - lu jou - tui jo taas Poh - jo - laan: jou - lu
 2.) Miss' syp - res - sit tuok - suu nyt tal - vel - la - kin, is - tun
 3.) Sa täh - dis - tä kirk - kain, nyt lois - tee - si luo sin - ne

jou - tui jo rin - toi - hin - kin, Ja kuu - set ne kirk - kaas - ti
 ok - sal - la ul - jaim - man puun, Miss' siin - tää - pi veet, vii - ni
 Suo - mee - ni kau - kai - se hen, Ja sit - ten kun sam - muu sun

p *mf*

jou - tui jo rin - toi - hin - kin, la la la la, Ja kuu - set ne kirk - kaas - ti
 ok - sal - la ul - jaim - man puun, la la la la, Miss' siin - tää - pi veet, vii - ni
 Suo - mee - ni kau - kai - se hen, la la la la, Ja sit - ten kun sam - muu sun

p *mf*

jou - tui jo rin - toi - hin - kin, la la la la, Ja kuu - set ne kirk - kaas - ti
 ok - sal - la ul - jaim - man puun, la la la la, Miss' siin - tää - pi veet, vii - ni
 Suo - mee - ni kau - kai - se - hen, la la la la, Ja sit - ten kun sam - muu sun

cresc.

luo lois - to - aan jo pirt - tei - hin pie - noi - si hin, Mut
 on vaah - to - vin ja sää ai - na kuin tou - ko kuun, Ja
 tuik - kee - si tuo, sa siu - naa se maa muis - to jen, Sen

cresc. *p* *f*

luo lois - to - aan jo pirt - tei - hin pie - noi - si hin, la la la la la, Mut
 on vaah - to - vin ja sää ai - na kuin tou - ko kuun, la la la la la, Ja
 tuik - kee - si tuo, sa siu - naa se maa muis - to jen, la la la la la, Sen

cresc. *p* *f*

luo lois - to - aan jo pirt - tei - hin pie - noi - si - hin, la la la la la, Mut
 on vaah - to - vin ja sää ai - na kuin tou - ko - kuun, la la la la la, Ja
 tuik - kee - si tuo, sa siu - naa se maa muis - to - jen, la la la la la, Sen

6

Miksi hiljaa ehtookellot

"Miks nii hilja õhtukellad"

Aleksander Läte
Suom. Hilikka Norkamo
Sov. Akos G. Papp

MM ♩ = 72

1.) Mik - si hil - jaa eh - too - kel - lot tor - nis - ta nyt kai - ku - vat? —
 2.) Nyt - hän on - kin rie - mun päi - vä, meil - le kal - lis, ar - mai - nen, —
 3.) Kirk - ko lois - taa lie - kin lail - la, py - hä sa - vu ko - ho - aa, —
 4.) Lap - sel - le näin soi - koon kel - lot, Häl - le lau - lu ka - jah - taa: —

1.) Mik - si hil - jaa eh - too - kel - lot tor - nis - ta nyt kai - ku - vat? —
 2.) Nyt - hän on - kin rie - mun päi - vä, meil - le kal - lis, ar - mai - nen, —
 3.) Kirk - ko lois - taa lie - kin lail - la, py - hä sa - vu ko - ho - aa, —
 4.) Lap - sel - le näin soi - koon kel - lot, Häl - le lau - lu ka - jah - taa: —

1.) Mik - si hil - jaa eh - too - kel - lot tor - nis - ta nyt kai - ku - vat? —
 2.) Nyt - hän on - kin rie - mun päi - vä, meil - le kal - lis, ar - mai - nen, —
 3.) Kirk - ko lois - taa lie - kin lail - la, py - hä sa - vu ko - ho - aa, —
 4.) Lap - sel - le näin soi - koon kel - lot, Häl - le lau - lu ka - jah - taa: —

1.) Mik - si hil - jaa eh - too - kel - lot tor - nis - ta nyt kai - ku - vat? —
 2.) Nyt - hän on - kin rie - mun päi - vä, meil - le kal - lis, ar - mai - nen, —
 3.) Kirk - ko lois - taa lie - kin lail - la, py - hä sa - vu ko - ho - aa, —
 4.) Lap - sel - le näin soi - koon kel - lot, Häl - le lau - lu ka - jah - taa: —

ETC.

7

Tähdet loistaa taivaalla

"Öues tähis taevatelk"

11
Juhan Aavik
Suom. Hilikka Norkamo
Sov. Akos G. Papp

MM ♩ = 76

1.) Täh - det lois - taa tai - vaal - la, jou - lu - va - lot huo - nees - sa
 2.) I - kä - vä pois kar - koit - tuu, rau - ha mie - liin a - set - tuu.
 3.) En - ke - lit - kin i - loi - ten, sei - men las - ta suo - ja - ten
 4.) Ar - mas jou - lu lap - so - nen, saa - vu kes - keen ih - mis - ten!

1.) Täh - det lois - taa tai - vaal - la, jou - lu - va - lot huo - nees - sa
 2.) I - kä - vä pois kar - koit - tuu, rau - ha mie - liin a - set - tuu.
 3.) En - ke - lit - kin i - loi - ten, sei - men las - ta suo - ja - ten
 4.) Ar - mas jou - lu lap - so - nen, saa - vu kes - keen ih - mis - ten!

1.) Täh - det lois - taa tai - vaal - la, jou - lu - va - lot huo - nees - sa
 2.) I - kä - vä pois kar - koit - tuu, rau - ha mie - liin a - set - tuu.
 3.) En - ke - lit - kin i - loi - ten, sei - men las - ta suo - ja - ten
 4.) Ar - mas jou - lu lap - so - nen, saa - vu kes - keen ih - mis - ten!

1.) Täh - det lois - taa tai - vaal - la, jou - lu - va - lot huo - nees - sa
 2.) I - kä - vä pois kar - koit - tuu, rau - ha mie - liin a - set - tuu.
 3.) En - ke - lit - kin i - loi - ten, sei - men las - ta suo - ja - ten
 4.) Ar - mas jou - lu lap - so - nen, saa - vu kes - keen ih - mis - ten!

ETC.

8 Det strålar en stjärna

Ruben Liljefors
 Sanat: Jeanna Oterdahl
 Sov. Akos G. Papp

MM ♩ = 88

Det strå-lar en stjär-na för un-der-ligt blid, i ös-ter på him-len hon

står. Hon lyst ö-ver värl-den-es o-ro och strid i

nä-ra två-tu-sen-de år. När da-gen blir mörk och när

snön fal-ler vit, då skri-der hon närm-re, då kom-mer hon hit och då